

Seurakunnanvaltuusto

SEURAKUNNANVALTUUSTON ENSIMMÄINEN KOKOUS

- Aika: 12.2.2019 klo 17
- Paikka: Joensuun ortodoksisen seurakunnan seurakuntasali
Kirkkokatu 32, 80100 Joensuu
- Läsnä: Tolvanen Matti, puheenjohtaja
Autio Sirpa
Hämäläinen Iris
Jeskanen Matti
Joska Pentti
Kuukkanen Merja
Metso Pekka läsnä 7 § lähtien
Nykänen Kaisa läsnä 6 § lähtien
Onatsu Annakaisa
Oravalahti-Pehkonen Lea
Pankka Airi
Ratilainen Jouni
Sidoroff Virpi
Vatanen Sari
Vepsä Sirkka
Järvelin Tuomas kirkkoherra, sihteeri
- Poissa: Matveinen Mari
Hänninen Markus
Hurri-Hyvärinen Minna
Ratilainen Joonas
Röppänen Jukka
Timoskainen Jarkko

1 § Kokouksen avaus

- Päätös: Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 17.02.

2 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

- Päätös: Kun kutsu valtuuston kokoukseen toimitettiin 29.1.2019 ja paikalla oli enemmän kuin puolet valtuutetuista, puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

3 § Kahden pöytäkirjantarkistajan sekä ääntenlaskijan valinta.

- Päätös: Pöytäkirjantarkistajiksi valittiin Jouni Ratilainen ja Virpi Sidoroff, jotka toimivat tarvittaessa ääntenlaskijoina.

4 § Työjärjestyksen hyväksyminen

Seurakunnanvaltuusto

Päätös: Työjärjestykseksi hyväksyttiin valtuuston jäsenille lähetetty esityslista.

5 § Seurakunnanvaltuuston jäsenten täydentäminen

Seurakunnanvaltuustosta vapautui pysyvästi vuoden 2019 alusta yksi paikka, koska jäsen Artturi Hirvonen on muuttanut pois seurakunnan alueelta. Laissa ortodoksisesta kirkosta (53 §) on säädetty, että puheenjohtaja kutsuu jäseneksi lähinnä eniten saaneen vaalikelpoisen henkilön. Vaalilautakunnan pöytäkirjan 12.11.2015 mukaan seuraava lähin henkilö vaalialueelta I on Jarkko Timoskainen.

Neuvoston esitys: Neuvosto esittää valtuustolle kutsumaan jäsenistöönsä Jarkko Timoskaisen.

Päätös: Valtuusto kutsui jäseneksi Jarkko Timoskainen

6 § Kirkolliskokouksen maallikkoedustajien vaalit

Laissa ortodoksisesta kirkosta (12§) on säädetty, että äänioikeutta maallikkoedustajien vaalissa käyttävät seurakuntien valitsevat valitsijamiehet, vaalissa ehdokkaana oleva ei voi olla valitsijamies. Mainitun lain 16 §:n mukaan ehdokkaat ja valitsijamiehet ja heille varamiehet asettaa seurakunnanvaltuusto. Kirkkojärjestyksen 28§:ssä on säädetty, että seurakunnasta, jossa jäseniä on 3001 – 5000 valitaan kolme valitsijamiestä ja seurakunnasta, jonka jäsenmäärä on yli 5000 tämän lisäksi yksi kutakin alkavaa 3000 hengen jäsenmäärää kohti. KJ 29§:n mukaan valinnat on tehtävä helmikuun 15 päivään mennessä.

Neuvoston esitys: Neuvosto esittää valtuustolle tehtäväksi valita neljä valitsijamiestä ja heille henkilökohtaiset varamiehet sekä ehdokkaat kirkolliskokouksen maallikkoedustajien vaaliin.

Päätös: Maallikkoedustajien valitsijamiehiksi valittiin:

Pentti Joska varamies Matti Joska
Sari Vatanen varamies Airi Pankka
Virpi Sidoroff varamies Sirpa Autio
Sirkka Vepsä varamies Pekka Metso

Maallikkoedustajaehdokkaiksi valittiin:

Lea Oravalahti-Pehkonen
Jyri Sarjasto
Matti Tolvanen

7 § Seurakunnan lausunto Kirkollishallitukselle

Kirkollishallitus on pyytänyt seurakunnanvaltuustoilta lausuntoa 1.3.2019 mennessä seurakuntauudistuksen käynnistämisestä. Lausuntoa on käsitelty lausuntoseminaarissa 19.1.2019 sekä neuvoston kokouksessa 28.1.2019.

Seurakunnanvaltuusto

- Neuvoston esitys: Seurakunnanneuvosto esittää valtuustolle, että se tarkastaa ja hyväksyy liitteenä olevan lausunnon sekä toimittaa sen kirkollishallitukselle 1.3.2019 mennessä.
- Päätös: Valtuusto päätti toimittaa liitteenä olevan tarkastamansa lausunnon kirkollishallitukselle.

8 § Muut asiat ja tiedoksi

Valtuusto antaa neuvostolle valmisteltavaksi kirkolliskokousaloitteen Lain ortodoksisesta kirkosta 26 § 1 momentin kolmannen kohdan muuttamiseksi muotoon: hyväksyä kirkollisissa toimituksissa käytettävät kirjat sen jälkeen, kun ortodoksisen liturgiasuomen asiantuntija on antanut niistä lausunnon.

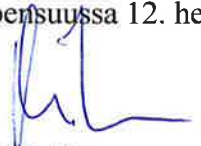
Kirkkoherra kertoi Pentti Saltikovin testamentin toimeenpanosta ja jatkotoimista.

Kirkkoherra kertoi työyhteisön kuulumisia.

9 § Kokouksen päättäminen

- Päätös: Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 18.40

Pöytäkirjan vakuudeksi, Joensuussa 12. helmikuuta 2019

Matti Tolvanen
puheenjohtaja

Tuomas Järvelin
sihteeri

Olemme tarkastaneet pöytäkirjan ja todenneet sen kokouksenkulun mukaiseksi.
Joensuussa 12 helmikuuta 2019

Jouni Ratilainen

Virpi Sidoroff

OIKAISUVAATIMUSOSOITUS

Joensuun ortodoksisen seurakunnanvaltuustoon tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen kirkollishallitukselle. Sillä perusteella, että päätös ei ole tarkoituksenmukainen, oikaisuvaatimuksen saa tehdä vain seurakunnanvaltuuston alistettavasta päätöksestä. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Oikaisuvaatimuksen seurakunnan viranomaisen päätöksestä saa lisäksi tehdä jäsen. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava kirkollishallitukselle vaatimus ja vaatimuksen perustelut. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirkollishallitukselle 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Seurakunnanvaltuusto

Suomen ortodoksinen kirkollishallitus
Karjalankatu 1, 70110 KUOPIO
puh: 0206100210
fax: 0206100211
sähköposti: kirkollishallitus@ort.fi

Joensuussa 12. helmikuuta 2019

Matti Tolvanen, puheenjohtaja

SR 65

Joensuun
ortodoksinen seurakunta

Kirkkokatu 32
80100 Joensuu
0400 397 900
joensuu@ort.fi

JOENSUUN ORTODOKSISEN SEURAKUNNANVALTUUSTON LAUSUNTO KIRKOLLISHALLITUKSELLE 12.2.2019

Asia: Ortodoksisen kirkon kirkkojärjestyksen 103 §:n 2 momentin mukainen seurakunnanvaltuustojen kuuleminen.

Taustaa: Kirkolliskokous, kirkollishallitus ja piispainkokous ovat marraskuussa 2018 tehneet päätöksen seurakuntauudistuksen käynnistämisestä siten, että Suomen ortodoksisen kirkon seurakuntien määräksi ehdotetaan seitsemän.

Kuopion ja Karjalan hiippakunnassa seurakunnat muodostettaisiin seuraavasti: Hiippakuntaan kuuluisi kaksi seurakuntaa. Itäisen seurakunnan muodostaisivat Ilomantsin, Joensuun, Nurmeksen ja Taipaleen seurakunnat ja läntisen seurakunnan lisälmen, Jyväskylän, Kuopion, Rautalammin ja Saimaan seurakunnat. Toteuttamismalliksi on esitetty sitä, että itäisen seurakunnan muut seurakunnat sulautuisivat Joensuun seurakuntaan ja läntisen seurakunnan muut seurakunnat Kuopion seurakuntaan. Muutoksen yhteydessä muodostettaisiin riittävä määrä kappeliseurakuntia. Muutos astuisi voimaan 1.1.2020.

Päätöksenteon aikataulu: Kirkollishallitus pyytää lausunnot 1.3.2019 mennessä ja valmistele ne 9.4.2019 kokoukseen, jossa päätös uusista seurakunnista tehdään. Kirkolliskokous 25. – 27.11.2019 päättää tarvittavat säädösmuutokset. Muutos astuu voimaan 1.1.2020 alkaen. Vuoden 2019 valtuustovaalit tullaan toimittamaan nykyisen lainsäädännön puitteissa ja aikataulussa.

Lausunnon käsittely Joensuun ortodoksisessa seurakunnassa: Seurakunnantyöntekijät sekä valtuuston ja neuvoston jäsenet ovat kommentoineet seurakuntauudistusta kirkkoherralle, joka kokosi näistä kommentteista lausuntoluonnoksen. Lausuntoluonnosta on muokattu työntekijöiden sekä valtuuston ja neuvoston jäsenten yhteisessä seminaarissa 19.1. Tämän jälkeen seurakunnan neuvosto käsitteli lausuntoa kokouksessaan 28.1. ja seurakunnanvaltuusto 12.2.2019.

Lausunto

1. Seurakuntauudistuksen toteuttamismalli

Joensuun ortodoksisen seurakunnan luottamushenkilöt ja henkilökunta ovat sitoutuneet seurakuntauudistukseen. Talousselvitykset osoittavat, ettei muutoksella saada aikaan taloudellisia säästöjä. Muutos saattaa vapauttaa jonkin verran resursseja hengelliseen työhön hallinnon keskittyessä suurseurakunnan kirkkoherralle. Tärkeimpänä perusteena muutokselle näemme joustavuuden, jolla suurseurakunnissa voidaan vastata rakennemuutoksen tuomiin haasteisiin. Henkilökuntaa ei voi

Joensuun
ortodoksinen seurakunta

Kirkkokatu 32
80100 Joensuu
0400 397 900
joensuu@ort.fi

tällä hetkellä vähentää – pikemminkin muutosvaiheessa resursseja tarvitaan lisää. Tulevaisuudessa henkilöstön eläköitymisten myötä resurssien tarvetta tulee tarkastella kriittisesti. Suuressa seurakunnassa henkilökunnan sijoittelu on joustavampaa ja toimialueita voi muuttaa väestöjakauman muutosten myötä paremmin kuin yksittäisten seurakuntien liittyessä toisiinsa.

Edellisen vuoksi asetumme seurakunnassa sille kannalle, että muutoksen toteuttamiseen tarvitaan kaikkien seurakuntien sitoutumista. Vaihtoehtoja on käytännössä kaksi:

1. kaikki osallistuvat muutokseen ja se toteutetaan yhdessä positiivisesti tulevaisuuteen varautuen
2. taloudellisen kantokykynsä menettävien seurakuntien kohtalo päätetään tapaus kerrallaan nykyisen lain ja kirkkojärjestyksen puitteissa

Tässä vaiheessa näyttää, että yhdistyminen ei tule syntymään sovittelemalla kirkollishallituksen esittämän aikataulun puitteissa. Voidaan olettaa, että uudistusta vastustavien seurakuntien työntekijät ovat sitoutuneita palvelemaan alueitaan, suojelemaan seurakuntalaisten etua ja kehittämään seurakuntaelämää kaikin puolin. Olisi toivottavaa, että tämän kaltainen motivaatio ja asenne siirtyisivät uudistuksen lähtökohdaksi. Uudistuksilla ei pyritä ajamaan yksittäisen seurakunnan etuja, vaan koko kirkon etua.

Pakkoliitokset eivät ole rakentava tie toimivien työyhteisöjen synnyttämiseksi. Lisäaikaa muutokselle tarvitaan pakkoliitosten välttämiseksi. Mirjami Pason tekstissä viitataan siihen, että itsenäisyydestä luopuvien seurakuntien oikeudellinen asema muuttuu merkittävästi, ja siksi ratkaisun on oltava tietoinen. Tämä tietoinen luopuminen menetetään pakkoliitoksissa eikä niitä voi siksi puoltaa kuin taloudellisen tilanteen niin vaatiessa.

Asiassa tulee käydä neuvotteluja piispojen johdolla ja lopullinen päätösvalta asiassa on Kirkollishallituksella. Kirkon johdon on oltava muutoksessa aktiivisesti mukana ja kannettava siitä vastuu. Jos sopimukseen ei jossain päästä, kirkollishallitus voi esittää ratkaisuehdotuksen ja jossain määrin arvovallallaan edesauttaa liittymistä, mutta väkisin ei liitoksia pidä tehdä. Ratkaisuehdotuksena voisi toimia seuraava painetta luova ajatus: Pitäisikö niiden seurakuntien, jotka ilmoittavat jatkavansa omillaan myöntyä siihen, että ne tulevat jatkossa toimeen ilman kirkkokunnan avustuksia?

Joensuun
ortodoksinen seurakunta

Kirkkokatu 32
80100 Joensuu
0400 397 900
joensuu@ort.fi

Olisi tietysti kaikkien edun mukaista, että seurakunnat ymmärtäisivät muutoksen palvelevan yhteistä – koko kirkon – etua ja toimitivat sen mukaisesti. Jos muutos ei toteudu suunnitellusti, mitä tukitoimia kirkko osoittaa seurakunnille, jotka erillisliitoksissa ottavat vastaan taloudellisesti heikommin pärjääviä seurakuntia?

Muutosprosessin aikana ei ole avoimesti keskusteltu työntekijöiden asemasta tulevassa uudistuksessa. 18.1.2019 toimitettu materiaali sisältää sulautumissopimusluonnoksen, jonka työntekijöitä käsittelevä kohta 4 on tarkoituksenmukainen.

Edellytämme, että muutoksessa varataan resursseja muodostuvien seurakuntien kirkkoherrojen ja muun henkilöstön koulutukseen. Muutos luo kaikille työntekijöille mahdollisuuden pohtia omaa työnkuvaansa ja esittää siihen kehitysehdotuksia. On muistettava, että tyytyväinen työntekijä on paras työntekijä. Työntekijöiden tasavertainen kohtelu, oikeusturva, asumisolosuhteet ja perhesuhteet on pyrittävä huomioimaan muutoksessa. Samalla on oltava uskollinen muutoksen tavoitteille.

2. Kappeliseurakunnat

Kirkkoherrojen ja hiippakunnan piispan valmistelemissa keskusteluissa 4.12.2018 on hahmoteltu mahdollista tulevaa aluejakoa. Kappelialueista tulee mielestämme ehdottomasti neuvotella sulautuvien seurakuntien ja vastaanottavan seurakunnan kesken.

Seurakuntien omaisuuden osalta ratkaisu on juridinen. Seurakuntien omaisuus tulee yhteiseksi, mutta testamenttilahjoituksena saadun omaisuuden osalta on noudatettava testamentin ehtoja / tahtoa, jos se on todennettavissa kirjallisella testamentilla ja testamentin tekijän tahdon noudattaminen on mahdollista. Sulautumissopimuksen kohdassa 5 "Omaisuuden jako" kappeliseurakunnan on sitouduttava lyhentämään velkaansa myös perityn omaisuutensa vuosittaisella tuotolla.

Sulautumissopimuksen kohdassa 9 "Toiminnan yleisperiaatteet" teksti ehdotetaan muutettavaksi muotoon "Vastaanottava seurakunta on velvollinen huolehtimaan siitä, että sen kaikilla alueilla on tarkoituksenmukaiset resurssit seurakunnallisen toiminnan järjestämiseksi sekä kehittämiseksi. Kappelineuvosto suunnittelee kappeliseurakunnan toiminnan, jonka valtuusto vahvistaa osana seurakunnan toimintasuunnitelmaa.

Joensuun
ortodoksinen seurakunta

Kirkkokatu 32
80100 Joensuu
0400 397 900
joensuu@ort.fi

Kappeliseurakuntien ohjesääntöä tulee tarkastella uudelleen seuraavilta osin:

1. Miten suuremmissa kappeliseurakunnissa valitaan kappelineuvoston puheenjohtaja?
2. Kappelineuvoston ehdokkaan asettamisen tulisi olla kuten valtuustossa, so. kappeliseurakunnan jäsenistä kaksi voi nimetä ehdokkaan tämän suostumuksella. Kirjallisessa ehdotuksessa voi olla enintään viisi ehdokasta.

3. Seurakuntien ja kappeliseurakuntien nimet

Seurakuntien nimet ovat kenties merkityksellisin asia monen seurakuntalaisen kannalta. Ei siis ole lainkaan toisarvoista, minkä nimisiä seurakuntia kirkossamme jatkossa on. Kirkkokunnan kaikissa hiippakunnissa tulisi olla yhtenäinen käytäntö seurakuntien nimeämisessä. Siksi nimistä päättää lopullisesti kirkollishallitus seurakuntien esittämien nimiehdotusten ja nimeämisperiaatteiden pohjalta.

Seurakuntamme mielestä nimissä kannattaa tehdä mahdollisimman vähän muutoksia. Esityksemme nimeämisperiaatteeksi on:

- Joensuun ortodoksinen seurakunta
- Taipaleen ortodoksinen kappeliseurakunta
- Nurmeksien ja Lieksan ortodoksinen kappeliseurakunta
- Ilomantsin ortodoksinen kappeliseurakunta

4. Muutosjohtaminen

Muutostyöskentely on tehtävä hiippakuntien piispojen ja seurakuntien kirkkoherrojen johdolla. Yhdistyvien seurakuntien kesken on aloitettava toimenkuvien suunnittelu ja keskusteltava tulevista toimivista kappeliseurakunta-alueista. Ulkopuolinen muutosvalmennus on tarpeen. Piispojen ja kirkkoherrojen sekä luottamushenkilöiden välisille keskusteluille on varattava aikaa.

Hiippakuntien piispojen tulee kutsua koolle ohjausryhmiä, joihin seurakunnat voivat esittää luottamushenkilöitä edustajikseen.

Muutostyöskentelyyn on otettava mukaan myös seurakunnan työntekijät ja valmennukseen on käytettävä ulkopuolista konsulttiapua. Muutos vaatii aikaa, resursseja ja lisätyötä. Seurakunnissa on hoidettava hallinnolliset rutiinit ja varsinainen seurakuntatyö

Joensuun
ortodoksinen seurakunta

Kirkkokatu 32
80100 Joensuu
0400 397 900
joensuu@ort.fi

muutostyön lisäksi. Muutoksessa tulee varata riittävästi resursseja seurakuntien sisäiseen tiedottamiseen.

Tämä herättää seuraavia kysymyksiä muutosprosessista:

1. Onko kirkolla osoitettavia varoja lisähenkilöstön palkkaamiseksi seurakuntiin hallinnollisten asioiden hoitamista varten?
2. Voiko taloustoimiston henkilökuntaa sijoittaa seurakuntiin taloudenhoitajiksi tulevien kirkkoherrojen hallinnon lisääntyessä?

Vaikka kirkollishallitus tekisi päätöksen uusista seurakunnista jo keväällä, on muutoksen toteuttamiselle varattava enemmän aikaa. Mielestämme ensimmäinen teknisesti mahdollinen ajankohta uusien seurakuntien toiminnan aloittamiselle on 1.1.2021 – realistinen olisi 1.1.2022.

Muutoksen läpivienti tuo selvästi haasteita myös kirkon keskushallinnolle. Nyt hallinnolta on tullut materiaalia kuukausi lausuntopyynnön jälkeen ja lausuntoa on jouduttu valmistelemaan seurakunnassamme puutteellisella materiaalilla. Jatkossa kaikki muutosta koskeva taustamateriaali on oltava valmiina tehtävänannon yhteydessä.

Muutoksen alkuvaiheessa olisi tehtävä riskikartoitus ja varattava aikaa erilaisten riskien torjumiseksi.

Muutos aiheuttaa vastarintaa, mutta kuten yhteiskunnan muillakin aloilla, muutoksia tapahtuu jatkuvasti. Vaikka seurakuntien muoto ja hallinto muuttuisivat, kirkon ja paikallisen eukaristisen yhteisön perusolemus eivät muutu.

Vaikka muutos ei tuokaan taloudellisia säästöjä, on mahdollista, että tuetulla muutostyöskentelyllä pystymme muodostamaan tulevaisuuteen suuntautuvia yhteisöjä. Näin syntyvillä uusilla seurakunnilla on paremmat edellytykset hengelliseen työhön muuttuvassa yhteiskunnassa.

Joensuussa 12.2.2019

Matti Tolvanen, valtuuston pj.

Tuomas Järvelin, kirkkoherra